

Activiteitenplan Stichting CultuurStation

2017 – 2020

activiteitenplan St. CultuurStation 2017-2020

1. Inleiding

In 2005 hebben de Gemeente Eindhoven, afdeling Cultuur, en CKE samen besloten dat CKE de onafhankelijke functie van intermediair tussen het onderwijsveld en het culturele veld op zich zou nemen via de zogenaamde marktplaats. Dit was mogelijk door de Rijksregeling Actieplan Cultuurbereik, waarin de nadruk werd gelegd op het belang van cultuureducatie voor alle leerlingen primair en voortgezet onderwijs. CultuurStation bestaat sinds juni 2005 en heeft in de afgelopen 12 jaar er enerzijds voor gezorgd dat veel scholen primair en voortgezet onderwijs in Eindhoven meer of mindere bewust inzetten op de structurele ontwikkeling van de culturele vermogens van leerlingen. Anderzijds is het aantal aanbieders toegenomen dat zich realiseerde dat er kwalitatief goed educatieaanbod moet zijn om te kunnen bijdragen aan de culturele ontwikkeling van leerlingen en de relatie met hun culturele omgeving. Ze maken meer tijd en geld vrij om dat aanbod te ontwikkelen en in dialoog met de scholen uit te voeren.

In de afgelopen jaren heeft CultuurStation, gesteund door OCW en de Gemeente Eindhoven, blijvend ingezet op cultuureducatie binnenschools. Dit door financiële impulsen vanuit de subsidieregeling Cultuureducatie met Kwaliteit, maar ook door inhoudelijk meer begeleiding te geven. Dat betekent dat een aantal scholen inmiddels een beleidsplan cultuurbeleid heeft en werken vanuit de doorlopende leerlijn cultuureducatie: de Culturele Ladekast. En het betekent dat een toenemend aantal aanbieders hun aanbod afstemmen op vragen vanuit het onderwijs die daarin leidend zijn. Langzaam ontstaat een beweging waarin veel scholen kunst en cultuur niet alleen als 'leuk en ontspannend' ervaren, maar het belang ervan inzien voor de brede en creatieve ontwikkeling van hun leerlingen. Ook steeds meer aanbieders zien in dat ze hun activiteiten niet vanuit hun eigen eisen aan artistieke kwaliteit en (financiële)mogelijkheden moeten aanbieden, maar dat ze deze moeten ontwikkelen in dialoog met en passend in het onderwijs.

We zijn goed op weg, maar er blijven nog veel hobbels te nemen voordat een duurzame relatie tussen school en culturele omgeving is verankerd. Redenen zijn met name:

- Het volle programma van een school, waarin cultuureducatie vaak nog als secundair wordt gezien.
- Voor veel scholen is het niet vanzelfsprekend om structureel tijd en geld vrij te maken voor cultuureducatie.
- De inzet is vaak afhankelijk van een aantal gedreven mensen op een school en dat is een kwetsbare positie.
- Vaak bestaat er een forse discrepantie tussen wat een school vraagt en de mogelijkheden van een aanbieder qua tijdsinvestering, inhoud en financiën.

Het goede nieuws is dat binnen onze samenleving langzaam de overtuiging groeit dat er meer ruimte moet komen voor brede en creatieve ontwikkeling van kinderen op school. Dit blijkt ook uit het rapport 'Advies Ons Onderwijs 2032', uitgebracht door het Platform Onderwijs en in december 2016 aangeboden aan de staatssecretaris onderwijs. Er is een toenemende belangstelling voor het ontwikkelen van de 21e eeuwse vaardigheden op scholen in het primair en het voortgezet onderwijs.

Het aantal aanbieders is de laatste jaren fors toegenomen. Dat komt enerzijds door de toename van ZZP'ers, maar ook doordat instellingen met subsidie educatie opnemen in hun eigen instellingsbeleid (soms daartoe aangezet doordat subsidiegevers dat eisen). Op zich is dit een prima ontwikkeling. Het gevolg is wel dat dit leidt tot een vollere aanbodmarkt, terwijl de afzetmarkt niet in dezelfde mate toeneemt. Kortom, er is nogal wat onvrede bij de aanbieders die

elkaar verdringen en opmerken dat de grotere instellingen toch nog steeds het meest gevraagd worden door de scholen.

CultuurStation, een zelfstandige afdeling binnen CKE, werd de laatste jaren door een aantal aanbieders minder ervaren als een onafhankelijke partner en bemiddelaar. Daarom werd het tijd om zelfstandig en onafhankelijk onze eigen weg te gaan. Daarvoor is de nieuwe Stichting CultuurStation opgericht op 9 februari 2017. Drie huidige werknemers van CultuurStation maken op 1 augustus 2017 de overstap naar deze nieuwe stichting. Het huidige hoofd is sinds oktober 2016 kwartiermaker bij de oprichting van de nieuwe stichting en zal de directeursfunctie gaan vervullen na 1 augustus 2017.

Voor het huidige CultuurStation was het onacceptabel om de bereikte resultaten en goede relaties met scholen en aanbieders op te geven. Daar zouden uiteindelijk de leerlingen de dupe van worden.

Na 1 augustus 2017 opereert St. CultuurStation financieel, beleidsmatig en fysiek geheel zelfstandig. St. CultuurStation blijft wel afhankelijk van subsidies, omdat de kosten gekoppeld zijn aan de functie: bemiddeling, kenniscentrum en onderhoud netwerk. Er zijn geen eigen uitvoerende activiteiten; alleen bemiddelende activiteiten om scholen en instellingen met elkaar te verbinden.

De onafhankelijke positionering van het nieuwe CultuurStation is met name voor de culturele partners van belang. Wij zijn een onafhankelijke gesprekspartner en adviseur en kunnen hen onderling beter verbinden. Het biedt zeker mogelijkheden richting onderwijs, waar we vanaf najaar 2017 als cultuurcoaches proactief de rol van intermediair gaan vervullen. St. CultuurStation is het kenniscentrum en de spil in het netwerk, waarin we stimuleren, aanjagen en vernieuwen. Dit alles met het doel dat alle leerlingen in Eindhoven binnenschools structureel kwalitatief goed cultuuronderwijs volgen via de doorlopende leerlijn cultuureducatie en in relatie met de culturele omgeving. De leerlingen doen kennis op over cultuur als fenomeen en als expressiemiddel. Via cultuureducatie ontwikkelen zij hun culturele competenties en talenten en een open houding ten aanzien van cultuur.

2. Activiteitenplan

Missie – Visie -Profiel

Wie zijn wij?

St.CultuurStation is de onafhankelijke bemiddelaar die een brug slaat tussen het onderwijsveld en de culturele sector in Eindhoven. We zijn het vanzelfsprekende aanspreekpunt voor alle kennis over en inzicht in cultuureducatie binnenschools en de mogelijkheden daarvoor in de culturele omgeving van Eindhoven. Met een team van zo'n 5 bevoegde medewerkers werken we als cultuurcoaches aan de uitvoering van onze passie: leerlingen een kunstzinnige ontwikkeling meegeven. Daarin zijn onze kernwaarden: onafhankelijkheid, creativiteit, kompas en dienstbaarheid.

Wat doen wij?

St. CultuurStation verbindt de scholen in Eindhoven met lokale culturele aanbieders. Passend op de geformuleerde vraag van de school, aanvullend op het eigen verankerde lesprogramma rondom kunst en cultuur. St. CultuurStation is tevens een kenniscentrum op het gebied van cultuureducatie binnenschools. Wij ondersteunen en stimuleren het onderwijs en de culturele aanbieders via advies en kennisoverdracht bij de inrichting van hun cultuuronderwijs en de verankering ervan binnen hun organisaties.

Waarom doen we dat?

Onze ambitie is dat alle leerlingen in Eindhoven binnenschools structureel kwalitatief goed cultuuronderwijs volgen via de doorlopende leerlijn cultuureducatie en in relatie met de culturele omgeving. We willen daarmee bereiken dat leerlingen hun eigen verbeeldingskracht ontdekken en leren uiten en daarmee hun identiteit invulling kunnen geven. Dit in samenwerking met aanbieders van culturele activiteiten die aansluiten bij de vraag van de scholen en passen binnen de doorlopende leerlijn.

Hoe doen we dit?

St. CultuurStation heeft 3 taken:

1. De onafhankelijke bemiddeling tussen vraag en aanbod als de verbindende spil in het netwerk. We jagen activiteiten aan waarin de samenwerking tussen aanbieders en scholen wordt gerealiseerd.
2. Het kenniscentrum zijn voor alle informatie en innovatie over kwalitatief goede cultuureducatie binnenschools. We adviseren, scholen en stimuleren het onderwijs en aanbieders. We bieden proactief ondersteuning bij het formuleren van beleid en de inrichting van het cultuuronderwijs op school aan de ene kant en de aanbieders aan de andere kant.
3. Het initiëren en in stand houden van netwerken waarin dialoog en kennisdelen centraal staan.

Cruciaal voor de uitvoering van deze taken zijn onze medewerkers: de cultuurcoaches die dichtbij de scholen en instellingen opereren en hun gesprekspartner zijn. Essentieel daarbij is de onafhankelijkheid.

Cultuureducatie - de stand van zaken in 2017

Definitie Cultuureducatie - cultuuronderwijs

Cultuureducatie is doelbewust leren over en door middel van kunst, erfgoed en media via gerichte instructie, zowel binnen- als buitenschools. (LKCA, 2017). In deze definitie is cultuureducatie een overkoepelende term voor zowel binnen- als buitenschoolse educatie. De term wordt ook wel gebruikt om enkel de binnenschoolse cultuureducatie te duiden. Hiervoor wordt steeds vaker de term cultuuronderwijs gebruikt.

Leerlingen leren over cultuur door er actief mee bezig te zijn. Ze leren van het kijken en luisteren naar cultuuruitingen, van cultuurbezoek en van lezen over cultuur en door te reflecteren op eigen werk en dat van anderen. Deze culturele vermogens worden structureel ontwikkeld via een doorlopende leerlijn.

De Culturele Ladekast: een doorlopende leerlijn

In 2012 heeft CultuurStation samen met de bureaus voor cultuuronderwijs uit de andere 4 grote steden in Brabant een doorlopende leerlijn cultuureducatie ontwikkeld: De Culturele Ladekast. Een doorlopende leerlijn met een uitwerking voor elke kunstdiscipline. Hierin staan 4 culturele vermogens centraal: het receptieve, creërende, reflectieve en analyserende vermogen. Deze zijn gekoppeld aan leerdoelen. De vermogens laten zich in samenhang en in samenwerking met de culturele omgeving ontwikkelen. Alle activiteiten van instellingen en van de school zelf kunnen worden geplaatst in de doorlopende leerlijn voor een kunstvorm per leerjaar. Zo wordt de culturele ontwikkeling van leerlingen vormgegeven en zichtbaar.

Cultuuronderwijs als doel en de kerndoelen van het onderwijs

Hoe cultuuronderwijs wordt ingezet kan variëren. Kunst zelf als doel van de activiteiten is in het primair onderwijs formeel vastgelegd in de leergebieden 'Kunstzinnige oriëntatie' en 'Oriëntatie op jezelf en de wereld'. Zo ook in het leergebied 'Kunst en Cultuur' voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Er zijn uiteraard ook eindtermen voor kunstvakken in de bovenbouw van

het voortgezet onderwijs en CKV. Het vernieuwde CKV-programma biedt wat dat betreft zeker mogelijkheden voor intensieve samenwerking.

We onderscheiden 3 domeinen:

- Basiseducatie: kunstlessen die de leerkracht/docent zelf verzorgt in de klas.
- Activiteiten voortkomend uit de vraag van een school en die samen met een aanbieder inhoud krijgen.
- Autonome kunstuitingen: activiteiten ontwikkeld door een kunstenaar of een gezelschap, die met name het receptief vermogen van leerlingen prikkelen en verwondering oproepen. Hier gaat het zeker om de artistieke kwaliteit (vakmanschap, oorspronkelijkheid en zeggingskracht).

Cultuonderwijs als middel

Met name in het primair onderwijs wordt kunst en cultuur ook ingezet als al dan niet vakoverstijgend middel om kinderen op een kunstzinnige manier ook andere kerndoelen te laten halen. Zo kun je bijvoorbeeld via drama de sociaal-emotionele vaardigheden stimuleren. Of aardrijkskunde geven via liedjes die betrekking hebben op een bepaald land of werelddeel. Deze vakkenintegratie is een goede manier om leerlingen te laten ervaren dat cultuonderwijs geen aparte status hoeft te hebben, maar betekenis kan geven aan de wereld om hen heen.

Subsidieregeling Cultuureducatie met Kwaliteit

In 2013 is de Regeling Cultuureducatie met Kwaliteit 2013-2016 uitgezet door het Fonds voor Cultuurparticipatie (FCP). Deze werd inhoudelijk en financieel ondersteund door de Gemeente, afdeling cultuur en later SCE. Deze Regeling wordt voortgezet in de nieuwe periode 2017-2020. CultuurStation was en is de penvoerder van dit programma.

Het overkoepelende doel van de Regeling is het stimuleren van de culturele ontwikkeling van leerlingen en de verankering van cultuureducatie in de school vanuit hun eigen ambitie. Hiervoor zijn 3 subdoelen vastgesteld:

- implementatie van de doorlopende leerlijn;
- deskundigheidsbevordering van leerkrachten c.q. educatieve medewerkers;
- het tot stand brengen van een structurele relatie tussen scholen en de culturele omgeving.

De Regeling Cultuureducatie met Kwaliteit kent een eigen beleidsplan en een aparte verantwoording/taakstelling voor zowel S.C.E. als het F.C.P. St. CultuurStation is verantwoordelijk voor de financiën, invulling, kwaliteitsbewaking, coördinatie en organisatie.

De afgelopen 4 jaar hebben we een proces in gang gezet, waarbij de vooruitgang concreet meetbaar is op de deelnemende scholen (24 scholen in 2017). Dit wat betreft de deskundigheid van de leerkrachten in de gekozen kunstdiscipline en de implementatie van de doorlopende leerlijn, zowel in de activiteiten in de eigen lessen als die van de 17 deelnemende instellingen. De samenwerking met de culturele omgeving kent wel verbeterpunten, met name t.a.v. de onderlinge samenwerking is nog winst te behalen.

De inzet op 21e eeuwse vaardigheden

Sinds een aantal jaren wordt onze samenleving zich bewust van het feit dat de huidige inrichting van het onderwijs, zowel primair als voortgezet, niet meer voldoet aan de eisen van onze snel veranderende maatschappij. De leerlingen van nu kunnen kennis vergaren via veel verschillende wegen. Het zou er binnen het onderwijs veel meer om moeten gaan om leerlingen vaardig te maken en ze zelf daarin centraal te stellen. De meeste scholen nemen de lijst van de 21e eeuwse vaardigheden serieus en proberen (kleine) stappen te zetten. Ook uit het rapport 'Advies Ons Onderwijs 2032' van het Platform Onderwijs, waarin alle belanghebbenden rondom onderwijs zitting hadden, spreekt de visie dat kinderen/jongeren van nu zich breder dan enkel cognitief

moeten ontwikkelen om in de toekomst te kunnen functioneren. Creativiteit en probleemoplossend vermogen zijn daarbij naast goed burgerschap belangrijke vaardigheden.

Cultuur & ik

In 2013 is CultuurStation in co-creatie met Fontys HKE en de Koreingroep in Eindhoven gestart met de ontwikkeling van een pedagogisch en didactisch programma dat zich focust op de vraag 'hoe kun je de creativiteit van kinderen stimuleren?' Daarvoor is eerst in een pedagogische brochure vastgelegd wat ons gemeenschappelijk beeld is van een kind: elk kind is fantasierijk en onderzoekend van nature. Deze visie is de onderlegger van Cultuur & ik, een trainingsprogramma voor alle professionals rondom het kind. Het programma biedt hun tools om de creativiteit van kinderen niet te sturen maar te stimuleren. De stappen binnen het creatief proces (ontdekken – onderzoeken – ontwerpen – presenteren), de rijke leeromgeving en betekenisvol leren zijn daarin leidende begrippen.

Er zijn nu 3 SPIL-centra en een aantal educatieve medewerkers van aanbieders, die de training hebben gevolgd en ermee werken. Andere SPIL-centra en culturele instellingen hebben hun belangstelling getoond en starten in 2017. Onze ambitie is om in de komende jaren deze beweging te stimuleren en te trekken, ook binnen Cultuureducatie met Kwaliteit. Het Stedelijk Programma Creativiteit (toelichting bij Co-creatie) haakt hier ook bij aan.

Activiteiten

Bemiddeling

CultuurStation is een onafhankelijke bemiddelaar. We laten ons leiden door de vraag naar activiteiten vanuit het onderwijs en dagen de culturele sector uit om met passende antwoorden te komen

- a. We stellen cultuurcoaches aan; 2 personen voor primair onderwijs, 1 persoon voor voortgezet onderwijs en 1 persoon voor de instellingen. Zij hebben minimaal 2 keer per jaar contact met hun doelgroep en geven samen met hen inhoud aan het beleid en activiteitenplan.
- b. We brengen het actuele aanbod en nieuwe informatie onder de aandacht van het onderwijs en aanbieders. Dit gebeurt via onze website, social media, nieuwsbrieven en in gesprekken met de cultuurcoach.
- c. Via de website en nieuwsbrieven ontsluiten we het lokale culturele aanbod dat voldoet aan de educatieve en kwalitatieve doelstellingen van de scholen en van de doorlopende leerlijn de Culturele Ladekast. Daarvoor clusteren we het aanbod in 4 programmalijnen:
  - Kunstmenu
  - Beeldende vorming/digitale kunst/multimedia
  - Dans/drama/muziek
  - Cultuur&ik. Creativiteitsontwikkeling
- d. We verbinden de scholen en de instellingen door activiteiten aan te jagen en te initiëren waarin samenwerking tot stand kan komen.
  - Dit doen we door:
    - o De programmalijn van het Kunstmenu voor het primair onderwijs. Het Kunstmenu bestaat uit samenhangende activiteiten voor leerlingen van groep 1 t/m 8, zodanig dat leerlingen alle kunstdisciplines in die 8 jaar hebben ervaren. Het Kunstmenu wordt elk jaar met diverse lokale instellingen samengesteld. CultuurStation organiseert het voor de deelnemende scholen en waarborgt de kwaliteit. Dit programma is m.n. geschikt voor scholen die niet veel investeren in cultuuronderwijs.
    - o Het selecteren en organiseren van voorstellingen, in samenwerking met de podia en gezelschappen in de stad.

- Het organiseren en (educatief) faciliteren van stedelijke projecten passend bij het DNA van de stad, waaraan meerdere scholen en instellingen deelnemen. Denk aan GLOW for kids voor primair onderwijs, de designroute in de DDW en een Rondje Cultuur voor het voortgezet onderwijs.
- e. We brengen aanbieders samen in kennisgroepen om samenhangende activiteiten te ontwikkelen binnen de programmaliijnen rondom de verschillende kunstdisciplines of Cultuur&ik.
- f. We zijn penvoerder van de Regeling Cultuureducatie met Kwaliteit 2017-2020, waarin we met scholen en aanbieders samenwerken om inhoud te geven aan:
  - implementatie van de doorlopende leerlijn;
  - deskundigheidsbevordering van leerkrachten en educatieve medewerkers;
  - een structurele relatie tussen scholen en culturele omgeving, met de ambitie van de school als uitgangspunt.
- g. Via het programma Cultuur&ik stimuleren we de inzet op de ontwikkeling van 21 eeuwse vaardigheden en specifiek de creativiteitsontwikkeling van leerlingen. Hierbij werken we samen met aanbieders, onderwijskoepels en kinderdagverblijven in Eindhoven.
- h. We stimuleren de verbinding van culturele activiteiten met andere domeinen, zoals techniek, programmeren/coderen, natuur en het sociale domein.

Kenniscentrum

Door de inzet van cultuurcoaches zijn we op alle scholen primair en voortgezet onderwijs gesprekspartner en adviseur. Doel daarvan is de verankering van kwalitatief goed cultuuronderwijs in de doorlopende leerlijn op de school.

- a. De cultuurcoaches adviseren en ondersteunen scholen (primair en voortgezet) proactief bij het beleidsmatig inrichten van hun cultuuronderwijs. Scholen maken hierin eigen keuzes, die aansluiten bij hun misse, visie en identiteit. De cultuurcoach heeft minimaal 3 keer per jaar contact.
- b. De cultuurcoaches maken samen met de school (primair en voortgezet) een activiteitenplan. Ze zoeken naar de beste match met mogelijke aanbieders van cultuureducatieve activiteiten. Activiteiten die passen bij de ambitie van de school en die staan binnen de doorlopende leerlijn De Culturele Ladekast.
- c. We stimuleren deskundigheidsbevordering en ontwikkeling van activiteiten binnen de programmaliijn Cultuur&ik voor alle professionals rondom het kind binnen het primair onderwijs.
- d. We bieden leerkrachten en docenten scholing en deskundigheidsbevordering aan. Bijvoorbeeld de cursus Interne Cultuur Coördinator, de training Cultuur&ik of workshops vakvaardigheden van diverse aanbieders.

Via de inzet van cultuurcoaches ondersteunen en adviseren we culturele aanbieders. We helpen hen passende antwoorden te vinden op de steeds wisselende vraag naar invulling van kwalitatief goede activiteiten en de mogelijkheden voor samenwerking met scholen.

- a. Cultuurcoaches adviseren en ondersteunen aanbieders bij de ontwikkeling van activiteiten, door hen te informeren over de (on)mogelijkheden binnen het onderwijsveld en hen uit te dagen om adequaat in te spelen op de vraag van de scholen. Daarvoor heeft de cultuurcoach minimaal 2 keer per jaar contact.
- b. We adviseren scholen en ondersteunen aanbieders t.a.v. toepassing van de doorlopende leerlijn in hun activiteiten.
- c. We stimuleren deskundigheidsbevordering en ontwikkeling van activiteiten binnen de programmaliijn Cultuur&ik voor alle professionals rondom het kind binnen het primair onderwijs.
- d. We stimuleren de samenwerking en samenhang tussen de aanbieders onderling binnen de programmaliijnen.

- e. We waarborgen de kwaliteit van het aanbod aan de hand van vastgestelde en transparante richtlijnen die de doorlopende leerlijn De Culturele Ladekast als uitgangspunt hebben.

We signaleren, verwerven en communiceren actuele en innovatieve ontwikkelingen rondom cultuureducatie.

- a. We signaleren en pakken actuele en innovatieve ontwikkelingen op door aan te haken bij de expertisecentra in de provincie en het land. Zo hebben we zitting in het Landelijk Platform Kenniscentra (via LKCA) en werken we samen met de 4 grote steden in Brabant en de Kunstbalie. We bezoeken relevante studiedagen en doen literatuuronderzoek om onze kennis te vergroten en te kunnen delen.
- b. We communiceren actuele en innovatieve ontwikkelingen via de website, nieuwsbrieven, social media en studiebijeenkomsten. We zijn verantwoordelijk voor het beleid en implementatie van de doorlopende leerlijn De Culturele Ladekast in Eindhoven.
- c. We ondersteunen en initiëren nieuwe ontwikkelingen en educatieve programma's. Bijvoorbeeld de ontwikkeling van een leerlijn creatief programmeren, in samenwerking met MU en de Kunstbalie.
- d. We organiseren studiedagen en scholing rondom actuele ontwikkelingen en deskundigheidsbevordering van leerkrachten, docenten en educatieve medewerkers van instellingen. Bijvoorbeeld de studiemiddag rondom de invulling van het nieuwe programma CKV en de mogelijkheden die dit programma voor samenwerking biedt.
- e. We verspreiden het gedachtegoed rondom Cultuur&ik als een mogelijke invulling van de inzet op 21^e eeuwse vaardigheden binnen een onderwijssysteem.
- f. We zijn sinds 2016 projectleider van het stedelijk Programma Creativiteit in Eindhoven (zie toelichting bij Co-creatie). We zoeken samen naar mogelijkheden om op basis van Cultuur&ik scholen en kinderopvang te ondersteunen bij het centraal stellen van het creatief proces. Dat gebeurt vanuit partnerschap en onderlinge kennisdeling.

Netwerk

We verbinden het onderwijs en de cultuursector door ontmoetingen te organiseren in de vorm van netwerkbijeenkomsten en studiedagen. We zijn de spil in het netwerk.

- a. We onderhouden de netwerken voor primair en voortgezet onderwijs en de aanbieders.
- b. We organiseren jaarlijks minimaal 3 bijeenkomsten rondom bijvoorbeeld een actueel onderwerp. Doel hiervan is de dialoog en kennisdeling tussen onderwijs en culturele veld te laten plaatsvinden.

Co-creatie en verbinding

De invulling van een BIS-functie waarin bemiddeling centraal staat, is per definitie verbindend. St. CultuurStation verbindt in Eindhoven het onderwijs aan de cultuur. Dat doet het door de samenwerking op te zoeken met alle partners die hierbij betrokken kunnen zijn. Hiervoor worden netwerkbijeenkomsten georganiseerd en rechtstreekse relaties tussen de school en haar culturele omgeving tot stand gebracht.

Co-creatie vindt plaats bij alle initiatieven in Eindhoven waarin St. CultuurStation meewerkt aan de relatie tussen scholen en aanbieders of organisaties met een kunstzinnige component. We kunnen dat uitsluitend doen door de personele inzet van onze medewerkers.

Een aantal voorbeelden.

- Het Kunstmenu bestaat uit het aanbod van 15 instellingen dat wij verbinden met de deelnemende scholen aan het Kunstmenu. (20 scholen in 2016)

- Sinds 2016 is St. CultuurStation projectleider van het Stedelijk Programma Creativiteit, waarin 5 culturele instellingen (Parktheater, Eindhovens Museum, Van Abbemuseum, CKE en OBE), Korein, het Platform van de Kindcentra in Eindhoven en de schoolbesturen SALTO en SKPO samenwerken.
- We zoeken samen naar mogelijkheden om op basis van Cultuur& ik de SPIL-centra (scholen en kinderopvang) te ondersteunen bij het centraal stellen van het creatief proces. Dit vanuit partnerschap en onderlinge kennisdeling. Op dit moment lopen er 2 pilot- projecten op 2 SPIL-centra. Fontys Hogeschool Kind en Educatie sluit in 2017 aan.
- Rondom GLOW werken we samen met de St. Glow aan het kinderproject dat deel uit maakt van de route en waaraan 2000 leerlingen deel nemen.
- We maken voorafgaand aan de DDW een route voor scholieren en zoeken aanbieders voor het voortgezet onderwijs met projecten die binnen design vallen.
- We zijn ook alert op initiatieven vanuit andere domeinen, zoals het sociale domein. Dan verbinden we bijvoorbeeld een school aan een wijkinitiatief of werken we samen met jeugdwerkers.

St. CultuurStation maakt deel uit van een provinciaal en landelijk netwerk. Provinciaal is er al een langdurige en intensieve samenwerking met andere bureaus voor cultuureducatie in Tilburg, Den Bosch, Helmond en Breda. In 2016 hebben we 'Ons Platform' opgericht, waarin naast de 5 steden ook de Kunstbalie, Cubiss en Brabants Erfgoed zitting hebben.

Landelijk neemt St. CultuurStation deel aan het Landelijk Platform van Kenniscentra Cultuureducatie, waarin LKCA de projectleiding heeft. Hier zitten alle grote steden en de Provincies met elkaar aan tafel. FCP en ook OCW delen hier hun beleidsvoornemens.

Meerwaarde voor de stad Eindhoven

Scholen weten vaak niet hoe ze cultuuronderwijs kunnen implementeren, ze vinden het belangrijk voor de ontwikkeling van de leerlingen maar zijn vaak niet in staat dat structureel te verankeren, waardoor het vaak ad hoc op de lesprogramma's staat en niet opgenomen is in een doorlopende leerlijn.

Aan de ander kant zijn aanbieders niet goed op de hoogte van de schoolse zaken en zetten ze vaak het eigen artistieke aanbod centraal i.p.v. de vraag van het onderwijs. Als ze wel willen aansluiten bij de vraag, dan ontbreekt vaak de tijd, de capaciteit en de financiën om met elke school een relatie op te bouwen en zicht te krijgen op de eigenheid van de scholen.

In de verbinding ligt de meerwaarde van een intermediair. St. CultuurStation heeft de taak op zich genomen om deze beide doelgroepen te ondersteunen, te informeren en bemiddelende activiteiten aan te jagen.

St. CultuurStation is een laagdrempelig portal voor onderwijs en culturele aanbieders. Onze ondersteuning zorgt ervoor dat cultuureducatie een volwaardige en structurele plek krijgt binnen het onderwijs. Veel leerlingen krijgen de kans om zich cultureel te ontwikkelen en kennis te maken met de culturele rijkdom van Eindhoven. Via de school worden ze betrokken bij culturele evenementen in de stad. Bijvoorbeeld tijdens GLOW, waar al jaren een plek is voor een lichtkunstwerk van leerlingen. Gemiddeld doen er zo'n 2000 kinderen mee (!) die op hun beurt hun familie meenemen op de route.

Leerlingen ontdekken op school hun interesses en talenten en raken enthousiast. Een logische vervolgstap is om de ontwikkeling daarvan voor te zetten in de vrije tijd. Naarmate het cultureel bewustzijn van kinderen en jongeren toeneemt, zijn ze beter toegerust om in de toekomst als toeschouwer of zelfs deelnemer te genieten van culturele evenementen. Bijvoorbeeld in het Parktheater, het Muziekgebouw, de Eindhovense musea of op andere plekken.

Vanuit andere landelijke Kenniscentra in Nederland is er belangstelling voor de 'Culturele Ladekast 'en het programma ' Cultuur& ik'. Daarvoor organiseren we bijvoorbeeld Train -de - trainer- bijeenkomsten om hen te informeren en te scholen.

Scholen en HBO 's uit de regio maar ook landelijk tonen interesse in activiteiten in Eindhoven bijvoorbeeld rondom de DDW. Wij brengen hen in contact met de eventuele aanbieders.

Publieksbereik en –ontwikkeling

Doelgroepen - onderwijs

De uiteindelijke doelgroep van onze bemiddeling zijn de leerlingen op de scholen. Maar omdat we hen niet rechtstreeks kunnen benaderen, vormen directie en leerkrachten/docenten de afgeleide doelgroep. Zij bepalen wat er wel of niet gebeurt en zijn dus voor de bemiddeling het aanspreekpunt.

Eindhoven kent 54 basisscholen en 7 scholen voor speciaal basisonderwijs. Samen betreft het ongeveer 16.000 leerlingen. Er zijn 21 middelbare scholen en 6 scholen voor voortgezet speciaal onderwijs die in totaal ongeveer 15.000 leerlingen tellen.(ook leerlingen van buiten Eindhoven) Daarvan bereikte CultuurStation in het primair onderwijs in de afgelopen jaren ongeveer 70% en in het voortgezet onderwijs ongeveer 40%. Het zwaartepunt ligt in het basisonderwijs. Uit de regio krijgen we vragen van een aantal scholen, met name VO, die zich richten op het culturele aanbod in de stad Eindhoven. Wij bemiddelen ook voor hen; uiteraard tegen kostprijs.

Doelgroepen - aanbieders

De inspanningen van de Gemeente en de nadruk ook vanuit de overheid op cultuureducatie binnenschools zorgden voor een toename van het aantal aanbieders en activiteiten. Bijna alle grote en middelgrote instellingen (met subsidie) hebben een educatief aanbod voor doelgroepen binnen het onderwijsveld. Veel van hen hebben daarvoor ook een educatief medewerker in dienst. Daarnaast zijn er steeds meer ZZP 'ers die in de scholen werken, vaak via een instelling. Ook commerciële aanbieders melden zich. Kortom, op de website van CultuurStation staan maar liefst 70 aanbieders.

Het grootste deel van het aanbod bestaat uit vaste activiteiten die niet specifiek ingaan op een vraag van een enkele school. Vaak kunnen ze wel worden aangepast, bijvoorbeeld aan een thema. Scholen weten steeds beter wat ze willen. Daardoor wordt vraaggericht ontwikkelen van aanbod steeds belangrijker. Maar dat is niet voor alle instellingen een optie, vanwege interne capaciteitsproblemen en/of gebrek aan tijd en geld. Als educatie niet de corebusiness is, blijkt vraaggericht werken bijzonder lastig.

Doelstelling publieksbereik

St. CultuurStation wil binnen nu en 4 jaar bij 90% van alle scholen primair onderwijs en 80% van alle scholen voortgezet onderwijs binnen Eindhoven gesprekspartner zijn voor de inrichting van het cultuuronderwijs. Om dit te bereiken zetten we in op cultuurcoaches, die de scholen ondersteunen en ze een aantal malen per jaar ook bezoeken. Onze cultuurcoaches zijn voor de scholen vraagbaak en aanspreekpunt.

Daarnaast bezoeken we alle aanbieders en we adviseren hen in de ontwikkeling van kwalitatief goed aanbod, aansluitend op de vraag én het budget van de scholen. We zullen hen steeds betrekken bij de nieuwste ontwikkelingen en netwerkbijeenkomsten.

Door de relaties met het onderwijs en de aanbieders in de komende jaren uit te breiden en te verstevigen, denken wij dat er meer scholen cultuuronderwijs gaan implementeren en het aantal leerlingen in Eindhoven toeneemt dat binnenschools structureel kwalitatief goed cultuuronderwijs volgt via de doorlopende leerlijn cultuureducatie en kennismaakt met de culturele omgeving. Als leerlingen hun talenten ontplooiën en ontdekken waar hun interesses

liggen in kunst en cultuur, is het aannemelijk dat ze de ontwikkeling daarvan doorzetten in de toekomst.

Daarnaast profileren we ons ook als partner binnen een onderwijssysteem waarin er ruimte is voor de brede ontwikkeling van leerlingen en kunst en cultuur een bijdrage kan leveren aan de creativiteitsontwikkeling, probleemoplossend vermogen en goed burgerschap. Vaak in combinatie met andere schoolvakken.

We evalueren jaarlijks met de scholen en aanbieders de bemiddelende activiteiten. In het voorjaar van 2018 voeren we een 0-meting uit, op basis waarvan we in 2020 een kwaliteitsanalyse kunnen uitzetten. Daaruit destilleren we vervolgens verbeterpunten voor de volgende periode.

Ondernemerschap

In februari 2017 is de stichting CultuurStation opgericht. Er is een driehoofdig bestuur (mevrouw H. Houben, de heer J. Verbruggen en de heer P. Slegers) met een enorme bestuurservaring. De kwartiermaker werkt de komende maanden in nauw overleg met het bestuur verder aan de inhoudelijke en zakelijke invulling en de overgang van 3 ervaren personeelsleden die meegaan met de verzelfstandiging van CultuurStation als onderdeel van CKE naar een eigen stichting. We sluiten aan bij de CAO voor kunsteducatie en zorgen voor een goede overgang binnen de pensioenregelingen.

De organisatie wordt de komende maanden ingericht, waarbij uiteraard de Governance Code Cultuur wordt gehanteerd. Het directie- en bestuursreglement is in de maak en de onderlinge afspraken en verantwoordelijkheden worden transparant en helder vastgelegd. Per 1 augustus is de directeur benoemd en zijn er 4 cultuurcoaches in dienst. De inhoudelijke continuïteit van de werkzaamheden en relaties is gewaarborgd door de ervaren professionals die vanuit het huidige CultuurStation meegaan en in de Stichting gaan werken na 1 augustus.

Supportpunt staat CultuurStation bij bij de inrichting van de organisatie en de bedrijfsvoering. De productie is gericht op bemiddeling en heeft daarvoor met name personele inzet nodig. De financiering bestaat uitsluitend uit de subsidie van SCE. Als de voorliggende subsidieaanvraag wordt gehonoreerd, zal de Stichting CultuurStation, als penvoerder van de Subsidieregeling Cultuureducatie met Kwaliteit, deze Regeling meenemen naar de nieuwe stichting.

We constateren bij aanvang van de nieuwe stichting een risico. Er is geen reserve om eventuele discontinuïteit van personeel op te vangen. In de genoemde adviesbedragen voor deze functie is geen ruimte om dat risico af te dekken of reserve op te bouwen in de komende jaren. Om langdurig ziekteverzuim te kunnen dekken, sluiten we een verzekering af.

CultuurStation zal als zelfstandige onderneming sneller kunnen reageren en inspelen op nieuwe initiatieven in de stad en binnen de culturele sector. We blijven op zoek naar vernieuwende concepten en/of activiteiten die voor onze doelgroepen interessant zijn. In een samenleving die met een enorme snelheid door raast, moet je alert blijven om de aansluiting met de belevingswereld van kinderen en jongeren niet te verliezen. Wij constateren dat het onderwijssysteem in Nederland piept en kraakt. Samen met partners gaan we op zoek naar mogelijkheden om kunst en cultuur een bijdrage te laten leveren aan noodzakelijke veranderingen en aanpassingen waarin de leerlingen zelf centraal staan.